

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

De jonge jaren van de luchtmacht: Het luchtwapen in het Nederlandse leger 1913-1939

Starink, D.

Publication date
2013

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Starink, D. (2013). *De jonge jaren van de luchtmacht: Het luchtwapen in het Nederlandse leger 1913-1939*.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Chef van de Generale Staf I.H. Reijnders (midden), Inspecteur der Militaire Luchtvaart M. Raaijmakers (links) en Directeur Materieel Landmacht U.J.W. Roldanus (rechts) in oktober 1937 bij de bezichtiging op Schiphol van het prototype van de Fokker T.V-luchtkruiser. Geheel links Fokker-directeur J.E. van Tijen.

Het prototype van de Koolhoven FK.58-jager was in april 1939 ter beproeving door verschillende vliegers van de Militaire Luchtvaart op Soesterberg. Door de gewenste wijzigingen en het Britse embargo op de Taurus-motoren werd geen van de 36 bestelde FK.58's geleverd.

Een Hawker Hurricane. De generaals Reijnders, Raaijmakers en Best adviseerden minister Van Dijk unaniem tot de snelle aanschaf van deze moderne Britse luchtverdedigingsjager, maar de minister koos toch voor de Fk.58 van Koolhoven.

Op deze foto uit 1938 van het organiserend comité ter viering van het vijftienvintigjarig bestaan van de LVA staan de twee commandanten van de in april 1939 gemobiliseerde operationele formaties van het luchtwapen: geheel links majoor H.G. van Voorthuysen (commandant 1 LVR) en derde van links majoor J.H. Sar (commandant 2 LVR).

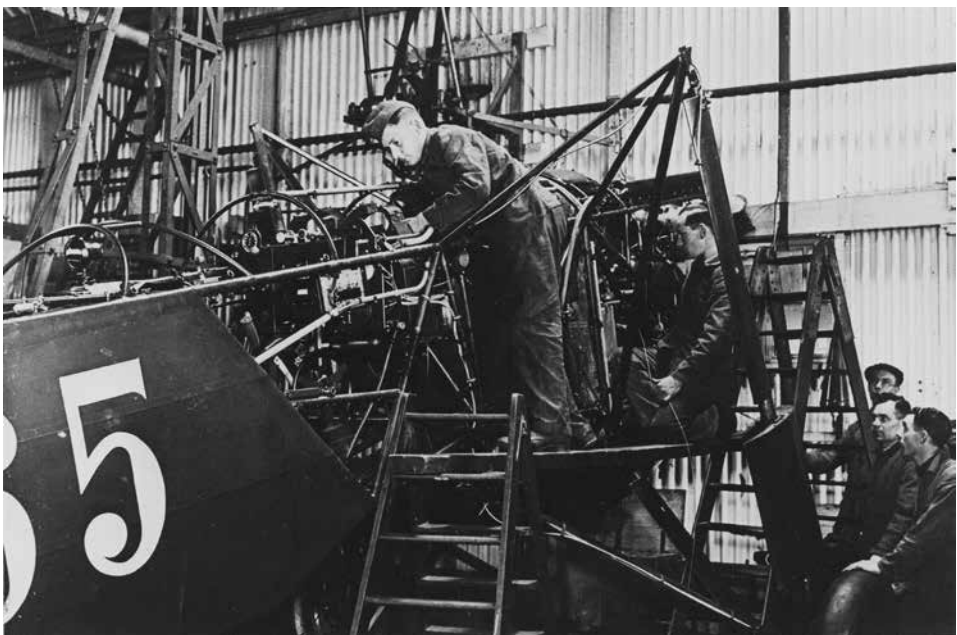
Met zijn lezing over de toekomst van het luchtwapen op 12 maart 1937 had kolonel P.W. Best als commandant van de LVA diepe indruk gemaakt. Ten tijde van de mobilisatie was hij verantwoordelijk voor de luchtverdediging van Nederland.

F.A. van Heijst was de oudste vlieger van de LVA en werd op 1 april 1937 de eerste commandant uit eigen gelederen. Bij de reorganisatie van 1 november 1938 werd hij aangesteld als commandant van de Luchtvaartbrigade en waarnemend Inspecteur der Militaire Luchtvaart.

Ten tijde van de mobilisatie van 1939 was de Fokker T.V als luchtkruiser verouderd en werd het toestel ingezet als bommenwerper, hier geëscorteerd door twee Fokker D.XXI-jachtvliegtuigen.

Het uitvoeren van grote revisies door het Luchtvaartbedrijf, zoals hier aan een Fokker C.IX, werd in 1937 op aandringen van de vliegtuigindustrie ter discussie gesteld.

Vliegekamp Soesterberg

1910-1940

Vliegvelden in Nederland

1910 - 1940

Cartografie: Louis Kaulartz / NIMH

vliegvelden:	sinds:	militair gebruik:	burger gebruik:	gevorderd: (in 1939)
Soesterberg	1910	hoofdbasis LVA / ML	-	-
Molenheide	1910	mobilisatie LVA en maandvliegerij	sportvliegerij	ja
Kemperheide	1914	mobilisatie LVA	-	-
Venlo	1914	mobilisatie LVA	-	-
Souburg	1914	mobilisatie LVA	binnenlands luchtverkeer	ja
Schiphol	1916	nevenbasis LVA / ML	internationaal luchtverkeer	-
Oldebroek	1916	schietoefeningen LVA	-	-
Schellingwoude	1916	watervliegveld MLD	-	-
De Mok	1917	watervliegveld MLD	-	-
De Kooy	1918	hoofdbasis MLD	-	-
Veere	1918	en mobilisatie ML	-	-
Waalhaven	1921	watervliegveld MLD	binnenlands luchtverkeer	ja
Haarnstede	1930	-	binnenlands luchtverkeer	ja
Eelde	1931	-	binnenlands luchtverkeer	ja
Welschap	1932	-	binnenlands luchtverkeer	ja
Woensdrecht	1935	-	sportvliegerij	ja
Ypenburg	1936	-	sportvliegerij	ja
Leeuwarden	1937	-	binnenlands luchtverkeer	ja
De Vlijt	1937	-	binnenlands luchtverkeer	ja
Hilversum	1939	-	sportvliegerij	ja
Bergen	1939	hoofdbasis ML	-	-
Valkenburg	1939	hoofdbasis ML	-	-
Nerhoven	1940	hoofdbasis ML	-	-

- hoofdbasis LVA / ML(D) - Luchtvaartafdeling - Militaire Luchtvaart (Dienst)
- nevenbasis LVA / ML
- binnenlands luchtverkeer
- ⊕ watervliegveld
- ⊕ schietoefeningen LVA
- ⊙ sportvliegerij
- ⊕ mobilisatie LVA
- ⊙ nevenbasis
- ⊙ maandvliegerij

0 25 km

Door getalm met de aanschaf van moderne strategische verkenners was de Militaire Luchtvaart tijdens de mobilisatie van 1939 aangewezen op de verouderde Fokker c.x.

In plaats van onmiddellijk beschikbare Duitse lesvliegtuigen voor de gevorderde jachtvliegopleiding kocht minister Van Dijk bij Koolhoven FK.56-lesvliegtuigen. Enkele werden begin 1940 geleverd en droegen dan ook het tijdens de mobilisatie ingevoerde nationaliteitskenmerk, de oranje driehoek met zwarte rand.

De sectie Luchtvaart van het Commando Luchtverdediging stond onder leiding van kapitein van de Generale Staf P.J. de Broekert (hier nog afgebeeld als eerste luitenant).

J.A. Bach kreeg zijn vliegopleiding bij de LVA op Soesterberg, maar stapte in 1927 over naar de MLD en trad later in dienst van de KLM. Tijdens de mobilisatie van 1939 werd hij als reserve-kapitein belast met de oprichting van een nieuwe eenheid jachtvliegtuigen voor het Veldleger, uitgerust met de Douglas 8A-3N. Na de meidagen van 1940 uitte hij ernstige kritiek op de oorlogsvoorbereiding bij de militaire luchtvaart.